

OVER VOGELNESTEN.

(Vervolg van blz. 72.)

De kunstigste van onze grondnesten worden gebouwd door drie vogeltjes, die zich bij voorkeur in de boomen ophouden, het welbekende en nimmer volprezen drietal: tjiftjaf, fitis en fluitier.

Het heeft mij altijd verbaasd, dat deze echte boomvogels, wier lichaamsbouw en vederkleur zoo onniskanbaar wijzen op een leven tusschen het gebladerte en in de twijgen, er toe gekomen zijn, om in negen gevallen van de tien hun nest te bouwen tusschen gras en zeggen, als waren zij piepers of leeuweriken.

Maar 't is dan ook een nest! Met welk een overleg is de plaats gekozen in een boschgreppel, een ruigte of aan een slootkant, hoe fijn zijn de plantenvezeltjes, meest uitgeteerde bladstengels en nerven van 't vorig jaar, met elkaar verweven, hoe zacht is 't bedje gevoerd met dons en veertjes en hoe aardig is daar een halfdek over gevlochten, zoodat 't geheel werkelijk veel lijkt op een boerenwiege.

Maar bovenal, hoe netjes is dat alles afgewerkt in een klein bestek, zoodat het nest tusschen de grassprietjes of zeggstengels of in 't opgewaaide dorre blad tusschen de voetloten van een iep of linde geborgen kan zijn, zonder dat er iets in den natuurlijken stand van die stengels of bladeren veranderd is.

Zoo'n nest is dan ook bijna niet te vinden en als je 't eenmaal gevonden hebt, dan mag je 't wel merken, anders vind je het bij een tweede bezoek ook niet terug. De gewone taktiek bij het nesten zoeken, nl. het observeeren van de oude vogels, helpt hier ook nog het best, maar ik weet geen drie andere vogels te noemen, bij welke zooveel

geduld vereischt wordt. Nog onlangs heb ik in de bosschen van den Sint Jansberg een fluitier onder handen gehad, maar ofschoon ik in den aanvang al op een paar meter na wist, waar 't nest moest zitten, duurde het nog anderhalf uur, voordat de man zijn geheim verraden had en al dien tijd had hij mij zingend en fladderend rondgeleid tusschen de groene beuken.

Als ze jongen hebben gaat 't makkelijker, dan durft het wijfje niet weg te blijven met het voedsel en dan kun je ook op het geluid van de jongen afgaan.

Zoo vond ik nog onlangs een rietgorzenest met vier jonge geelbekjes er in in anderhalve minuut; 't was in de Naardermeer en 't zat tusschen de zeggen, juist zooals 't nestje op de fotografie.

Je vindt die rietgorzennesten anders op zeer verschillende plaatsen, van vlak op den grond tot wel manshoog in de struiken, maar dan moeten ze toch doorgroeid zijn met riet of hoog gras of schermbloemen. Zeer veel houdt een rietgors van een tak, die afhangt in het

Nest van de Fitis.

hooge Meigras. Ook in heistruiken nestelen ze.

Een paar jaar geleden leidde de heer Snouckaert mij rond door een prachtige heivlakte achter Leersum; de jachtopziener van een naburig goed was ook van de partij. Terwijl we langs een meertje scharrelden, kwam opeens heel onbeholpen een vrij groote zwart met wit en bruine vogel te voorschijn.

„Wacht, ik zal hem wel pakken,” zei de jachtopziener, „'t is een jonge gors, hij kan nog niet vliegen. „Goed, doe dat,” zei baron S. met een ondeugend knipoogje. Dat had je moeten zien! De

gors — natuurlijk geen jonge, maar een zeer wijze oude — hield zich prachtig lam en ieder oogenblik dacht de jager hem te kunnen pakken maar telkens was 't mis.

Wat een kluchtig gezicht die groote man met zijn hooge knielaarzen en zijn mooie groene buisje zoo bedot te zien worden door een klein moeraspietje. Hij strompelde over bulten en in kuilen en gaf 't ten slotte op. Toen hij moe en verdrietig bij ons terugkwam, hadden wij natuurlijk het nest al lang gevonden en toen kreeg hij van de beste leermeester in Nederland een lesje in de praktische ornithologie, dat hij naar jagersmanier met het noodige wantrouwen in ontvangst nam.

Zoo zijn we met de rietgors van den grond een beetje in de hoogte gekomen. Een groote menigte vogels nestelen om zoo te zeggen in de onderste luchtlaag tot manshoogte boven den grond: alle rietzangers, rietgors, andere gorzen, enkele malen fitis of tiftjaf, 't molenaar-tje, tuinfluit, grasmusch, winterkoninkje en allemaal liefst midden in 't groen. Op allerlei manieren wordt 't nest vastgemaakt: ik heb wel molenaar-nestjes gevonden, die op dezelfde manier in de brandnetels hingen als een karekietnest in 't riet.

Maar alle bouwen ze op hun beurt in de hagen en heesters zelve, zelfs een enkele keer de boschrrietzanger. En daar komen ze dan in gezelschap van de echte haagbewoners, waaronder de bastaard-nachtegaal of heggemus, zeker wel een eereplaats verdient. Ik zie haast geen meidoornhaag, of ik vermoed er dat heerlijke nestje in met de groote effen helderblauwe eitjes. Veel zit het ook in de sparrenhagen, tusschen Tilburg en Breda langs de spoorlijn en nog zeer onlangs werd er mij een

getoond op het spalier achter een leikers. Dat was een curieus gezicht, zoo tusschen de rijpe kersen door de blauwe eitjes van de heggemus te zien liggen. 't Was natuurlijk een tweede broedsel.

En zoo zijn we langzamerhand van 't wijde strand en uit bosch en hei terechtgekomen in het toekomstland der vogeltjes, in de tuinen der menschen. Mijn laatste fotografie herinnert mij aan een correspondentie, die ik eenige jaren geleden gevoerd heb. Een dame in Arnhem had in haar tuin een nestje gevonden, hangend in de seringen, juist zooals het hier afgebeelde in een liguster hangt.

Nest van de Rietgors.

Door de een of andere oorzaak — hoogstwaarschijnlijk katten — werd het verlaten en toen heb ik het gekregen met de eitjes erin. Het was van dien weinig bekenden zanger, de zwartkop grasmusch, die veel algemeener voorkomt dan men wel denkt en wiens zang in zich de eigenschappen vereenigt van het lied van nachtegaal, zanglijster, moerasrietzanger en fitis, hartstocht, blijheid, zuiverheid en weemoed. 't Is een grauw vogeltje met een zwarten schedel en heelemaal geen witte wangen (anders mocht ge de zwartkopmees eens voor hem aanzien). Hij zingt wel tot in Juli, evengoed als zijn ver-

want, de tuinfluit, maar in 't najaar zit hij in de besseboomen en in de vlier en als de katjes muizen dan mauwen ze niet — alleen een heel enkele keer laat hij zich dan nog hooren, voor hij naar zijn winterverblijf trekt.

Dit voorjaar heeft er ook een over gedacht, om hier in 't Vondelpark te blijven, maar het perk, waarin hij zich dacht te vestigen, moest juist zijn schoffelbeurt hebben en de rest kun je wel begrijpen.

JAC. P. THIJSSÉ.

